Mainitud ülevaade näitab, et „oma maakonna piirides püsivalt asuvaid töötuid leiti valdades I l. 88,2% ja II l. 90,3%, alevites — I l. 87,6% ja II l. 89,4%", tähendab, et kaugelt suurem hulk töötuid on maainimesed, kes ainult siit tööd ei saa! Pealegi leiti hiljuti linnast maale asunud töötuid valdades I l. 4,3% ja II l. 3,2%, alevites I l. 4,6%, II l. 2,9%. — Seejuures tuleb meeles pidada, et meie maa asjatundjate tõenduse järgi „põlluharijast rahvast ülitihenenud on", mille tõttu inimeste maalt väljasurumine veel suuremal arvul loomulikuks nähtuseks peaks olema. Teiseks teame, et ka Eesti külas inimese tööjõudu kokkuhoidvate masinate ja tööriistade arv kasvab, mis omakorda töölisi paratamatult maalt välja surub.

Tuleb sedagi silmas pidada, mis töötatöölised linna asumise ja tööpuuduse põhjusteks avaldavad. Need on hr. Reimani uurimuse järgi: 1) Põllutöö suvitöö iseloom, mis sügisel paratamatult lõpeb, kuna linnas ennemini veel lootust töösaamiseks võib olla; 2) põllumeeste töömahu kokkutõmbamine; 3) põllumeeste vähenev tööandmine maa käsitöölistele, sest et põllusaaduste hinnad endistega võrreldes on langenud, seetõttu kokkuhoid äärmuseni, mis sunnib maa käsitöölisi linna asuma; 4) peaaegu täiesti seisma jäänud metsatööstus ja saeveskid, ehitusmaterjali valmistamine; 5) maal asuvad vabrikud on tööd vähendanud, mõned koguni hoopis seisma jäänud; 6) raudteede ehitamise lõpp, mis võttis paljudelt töö; 7) (mainib hr. H. Reiman) kääbusmajapidamisi, mis ei anna küllaldast ülalpidamist nende pidajaile, teevad neid rippuvaks kõrvalteenistusest ning ajavad osa perekonnaliikmeid linnast tööd otsima. — Kokkukõlas eelmiste väidetega on hr. Sõrmuse väljendised. Tema ütleb, et 30% maa päritoluga linna töötuist on maalt lahkunud, sest et nad pole seal oma tööjõu kasustamise võimalusi leidnud; osalt noored talulapsed, osalt väikemaapidajate perekondadest ja kes end elatasid maal palgatööst. Umbes 40% on asunud linna parema, s. o. kestvama teenistuse leidmiseks, mitte „lõbu" või kõrgema kultuuri pärast. Viimast märgivad ainult umbes 5% maalt linna tulijaist. 10% on korteri puuduse pärast ja umb. 6% vanemate kodust lahkumise põhjusel maalt linna asunud. Üldse on maa päritoluga töötuid linnades ainult 4 844 isikut, ja need on 13 aasta jooksul (s. o. peale 1919. a.) linnadesse elama asunud!

Eesti kroonika 1932 , lk. 78